

Harri Kukkula
Tekninen johtaja, Nakkilan kunta
harri.kukkula@nakkila.fi
Jarkko Helin
Lammaisten Energia Oy
jarkko.helin@leoy.fi

Viite Asiakkaan yhteydenotto 10.8.2026

Aihe Nakkila, Lammaisten Energian Oy:n maakaapelointiin liittyvä asennus

Satakunnan Museo antaa kannanoton Lammaisten Energia Oy:n maakaapelointiin liittyvään asennukseen ja kaivuutöihin Nakkilan alueella. Kaivuutyöt sijoittuvat Nakkilan keskusta-alueen ulkopuolelle, Siilotien, Myllytien ja Suomisentien läheisyyteen. Nakkilan kunnan tekninen valiokunta on antanut luvan kaivuutöille TekVal 28.05.2026 § 56 – päätöksen mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt Satakunnan Museon Satakunnan maakunnan alueelliseksi vastuumuseoksi 1.1.2020 alkaen. Nimitys perustuu uuden museolain (314/2019) voimaan astumiseen ja alueellisen vastuumuseon hakemukseen.

Alueellisen vastuumuseon tehtävänä on toimia alueellaan kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön, asiantuntijana. Alueellisena vastuumuseona alueellinen vastuumuseo edistää kulttuuriympäristön huomioimista alueellisessa suunnittelussa ja kehittämisessä sekä maankäytön ja rakentamisen ohjauksessa.

Alueella on voimassa Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (2019), jossa *Seurojentalo Karhula* on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi:

Seurojentalo Karhula on rakennettu vuonna 1922 rakennusmestari F.K. Erikssonin piirustusten mukaan. Arkkitehtonisesti hyvin edustavan, klassisistisen puurakennuksen omistaa nykyisin Nakkilan Maataloustuottajat. Ennen sotia siinä toimivat mm. paikallinen nuorisoseura, suojeluskunta ja lotat. Seurojen talon lähellä on jokirannassa vanha, ilmeisesti 1800-luvulla rakennettu asuinrakennus.

Lisäksi sitä ympäröivä alue on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi

kulttuuriympäristöksi.

Kaivuualueella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, *J.W. Suomisen nahkatehdas ympäristöineen*, josta todetaan seuraavaa:

Juho Wiktor Suominen perusti 1898 pienen nahkimon, josta vuosien varrella kasvoi yksi maamme merkittävimmistä nahkatehtaista. Tehdasaluetta on laajennettu 1900-luvun alusta lähtien. Tattaranjoen varrella sijaitsevista tiilisistä tehdasrakennuksista vanhin osa on vuodelta 1908, laajennuksia on tehty 1916 ja 1929. Kolmikerroksinen entinen työväen asuntola Kivimuuri on vuodelta 1920. Puinen konttorirakennus on vuodelta 1913. Tehtailija J.W. Suomisen yksityiskodikseen rakennuttama Koskilinna valmistui 1928. Tämän klassistisen tiilirakennuksen suunnitteli arkkitehti Väinö Vähäkallio. Koskilinnan alkuperäinen sisustus on taiteilija Birger Hahlin käsiä. Rakennus liittyy kiinteästi läheiseen tehdasalueeseen ja sen ympärillä levittäytyy laajahko puisto. Tehdasalueen länsipuolella lähellä valtatieä on kaksikerroksinen kivinen asuinrakennus Vasara, joka on rakennettu 1936 rakennusmestari Helmisen suunnitelman mukaan. Tehdasympäristöön liittyy myös Nakkilan pappila, niin ikään kaksikerroksinen funkistalo vuodelta 1936, suunnittelijanaan rakennusmestari Saarenoja.

J.W. Suomisen nahkatehdas ja Koskilinna on osoitettu myös valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Kohteita koskee Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (2019) suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä

Kohteet on osoitettu suojeltaviksi myös vireillä olevassa Satakunnan maakuntakaava 2050:ssä.

Lisäksi alueella on voimassa Nakkilan yleiskaava (2015), jossa *J.W. Suomisen nahkatehdas ja Koskilinna* sekä *Seuraintalo Karhula* ja *asuinrakennus Koivurinne* on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi sekä

valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Lisäksi sähkömuuntaja on osoitettu suojelluksi rakennukseksi (A-luokka).

Maakunnallisia ja valtakunnallisia arvoalueita koskee kaavamääräys:

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Museoviranomaiselle on varattava mahdollisuus antaa lausunto aluetta koskevista suunnitelmista

Lisäksi suojeltavan rakennuksen osalta on määrätty:

Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n 2 momentin perusteella määrätään, että arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa. Aluetta tai kohdetta koskevan toimenpiteen tai suunnittelun tulee olla kokonaisuuden säilyttämistä turvaavia. Rakennuksissa suoritettavien muutos- tai korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennusten rakennustaiteellisesti ja taajamakuvaan kannalta merkittävä luonne säilyy. Uudisrakentaminen on sovitettava huolella kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin. Alueeseen kohdistuvien toimenpiteiden yhteydessä tulee museoviranomaiselle mahdollisuus lausunnon antamiseen. Museoviranomaiselle on varattava mahdollisuus antaa lausunto kohdetta koskevista suunnitelmista ja merkittävästi muuttavista toimenpiteistä.

Alueella on voimassa asemakaava, jossa sähkömuuntaja on osoitettu merkinnällä sr (suojeltava rakennus), kuin myös *Koskilinna* ja asuntola *Kivimuuri*. Lisäksi J.W.Suomisen nahkatehtaan aluetta koskee aluemerkinä /s (Alue, jolla ympäristö säilytetään. - Rakennuslain 135 §:n nojalla määrätään, ettei alueella olevaa kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennusta tai rakennelmaa saa purkaa. - Tällaisessa rakennuksessa tai rakennelmassa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman kyläkuvaan kannalta merkittävä luonne säilyy. - Uudisrakentaminen tulee sopeuttaa sijoituksen, mittasuhteiden, materiaalien ja värityksen osalta alueen maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin ominaispiirteisiin.)

Satakunnan Museon kannanotto

Maakaapeloinnin työmaa-alue on eri kaava-asteissa osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi. Alue on entistä teollisuusaluetta, ja sen ympäristö on paikoin

hoitamattomaksi jäänyt. Alueen nykyinen ilme ei kuitenkaan vähennä sen kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka liittyvät erityisesti rakennettuun kulttuuriympäristöön. Varsinkin suojeltujen rakennusten läheisyydessä tehtävistä toimenpiteistä on tärkeää olla yhteydessä vastuulliseen aluemuseoon. Kaivutöiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huolehtia siitä, ettei alueen kulttuuriympäristöarvoja tai ympäristön ominaispiirteitä heikennetä.

Vaikka hankkeesta ei ole pyydetty museoviranomaisen lausuntoa, katsoo Satakunnan Museo tarpeelliseksi tuoda esiin, että alueen kulttuuriympäristöarvot on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Tiedoksi

Lupa- ja valvontavirasto/kirjaamo, Johanna Junnila
Satakuntaliitto/kirjaamo
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä